

Verrijkingsprogramma opzetten

1. Het vaststellen van een leerdoel voor elk verrijkingstraject.

---

2. Het vertalen van dit leerdoel naar de beoogde vaardigheden van de leerlingen.

---

3. Het vaststellen van criteria om deze vaardigheden te beoordelen.

---

4. Het bedenken van een reeks lessen waarin de leerlingen op verschillende manieren de beoogde vaardigheden kunnen aanleren (door zelf te oefenen, door naar anderen te kijken en te benoemen wat die goed en minder goed doen, door in situaties te komen waar ze niet uit komen zónder deze vaardigheden te gebruiken, door ze in kringgesprekken voortdurend te benoemen).

---

5. Het doorprikken van de mythe van aangeboren vermogen dat onveranderbaar is: 'als je voor een dubbeltje geboren bent ...': creativiteit, flexibiliteit, probleemoplossend vermogen en andere (denk-) vaardigheden zijn in aanleg verschillend, maar IEDEREEN profiteert van het oefenen met deze vaardigheden, en kan leren om zichzelf aanzienlijk te verbeteren.

---

6. Het aansluiten bij de METACOGNITIEVE kracht van de leerlingen, door te zorgen voor OVERZICHT over de leerstof en de leerdoelen, door telkens opnieuw te benoemen (of de leerlingen vragen om te benoemen) wat ze aan het leren zijn en waarom. Het uitnodigen van de leerlingen om zelf te evalueren wat al lukt en wat nog niet. Het bevorderen van transfer door leerlingen uit te dagen om nieuwe vaardigheden ook buiten de verrijkingsles te gebruiken, en gezamenlijk successen en mislukkingen te bespreken en evalueren, het koppelen van leerlingen (buddysysteem) die elkaar helpen om bepaalde vaardigheden te ontwikkelen (hij is goed in C, ik ben goed in A – daarin gaan we elkaar de komende twee weken helpen).

---

7. Het zorgen voor evenwicht in de lessen, tussen UITDAGING (die spanning en onzekerheid met zich meebrengt – voor leerlingen die daaraan nog niet goed gewend zijn) en VEILIGHEID: de leerhouding van 'groei' (zie Carol Dweck over 'mindset', in hoofdstuk 3 van dit boek), door middel van opdrachten die leuk en aantrekkelijk zijn, en een groepshouding waarin NIET in de eerste plaats gekeken wordt naar wat je al kunt (het product), maar vooral naar wat je aan het leren bent (proces), en hoe je dat kunt benoemen. Zo wordt de MOTIVATIE van de leerlingen gevoed en dat vergroot weer hun inzet en hun leervermogen.